

Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied (art. 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden)

De **burgemeester van Leeuwarden** besluit de binnenstad van Leeuwarden aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Dit besluit treedt in werking op 10 maart 2020 en is geldig tot 10 maart 2021.

Anleiding

De teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland, heeft op 6 februari 2020 een advies gegeven tot aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied ("Binnenstad") in het centrum van Leeuwarden. De burgemeester heeft hierover in de driehoek beraadslaagd met de officier van justitie, Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Noord Nederland, en de teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland.

Door het gemeentebestuur van Leeuwarden wordt sinds 2003 een wapen-ontmoedigingsbeleid gevoerd met o.a. een stringent beleid om uitgaansgeweld te voorkomen en tegen te gaan, de inzet van het instrument preventief fouilleren (juli 2004), het instellen van het messenverbod (2004), de realisatie van cameratoezicht vanaf 2006 en het aanwijzen van specifieke overlastgebieden waar bijzondere regels gelden, opgenomen in de APV. In het gebied Binnenstad hanteert de gemeente en de partners eveneens het Toezichts- en handhavingsmodel dat extra toezicht betekent in de uitgaansuren. Alle genoemde maatregelen maken ook deel uit van de specifieke aanpak in het Weazegebied, met als doel de criminaliteit en ernstige (drugs)overlast in dat gebied te verminderen.

Op 11 maart 2004 heeft de gemeenteraad van Leeuwarden op grond van artikel 151b van de Gemeentewet bij verordening aan de burgemeester van Leeuwarden de bevoegdheid verleend om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen (neergelegd in artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening APV Leeuwarden 2013). De officier van justitie kan in een veiligheidsrisicogebied voor een bepaalde tijd en in een bepaald gebied een zogenaamde "last" afgeven waardoor er in het veiligheidsrisicogebied preventief gefouilleerd kan worden. Vanaf 10 juli 2004 wordt preventief gefouilleerd in het aangewezen veiligheidsrisicogebied Binnenstad. Elk jaar in januari/februari wordt het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren geëvalueerd in de driehoek en wordt besproken of deze maatregel al dan niet verlengd moet worden.

Een groot deel van de geweldsdelicten (waaronder straatroven en mishandelingen) in Leeuwarden vindt plaats in de Binnenstad. De absolute en relatieve omvang van wapenincidenten is in het veiligheidsrisicogebied in vergelijking met de omliggende gebieden nog steeds significant en onaanvaardbaar hoog. De aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied in het centrum van Leeuwarden beschrijft de omstandigheden waaruit blijkt dat in het gebied Binnenstad sprake is van verstoring van de openbare orde, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De afbakening van het aangewezen gebied wordt bepaald door de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen en waar geweldsdelicten in hoge mate gepleegd worden. De afbakening van het aangewezen gebied wordt tevens bepaald door de toegangswegen die zich in de nabije omgeving bevinden van de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen. De begrenzing van de gebieden laat ruimte voor geringe verplaatsingen van de incidenten binnen de afgebakende gebieden. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de incidentencijfers en de aangetroffen wapens in de gemeente Leeuwarden en specifiek de Binnenstad en de overwegingen om de Binnenstad wederom aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

De duur van de aanwijzing is gerelateerd aan de ontwikkeling van het aantal wapenincidenten sinds de eerste aanwijzing als veiligheidsrisicogebied in juli 2004.

De burgemeester van Leeuwarden volgt toe- of afname van het aantal wapenincidenten en de wapenopbrengsten zowel in het veiligheidsrisicogebied als in de gehele gemeente Leeuwarden permanent.

De burgemeester van Leeuwarden zal het aanwijzingsbesluit onmiddellijk intrekken als de verstoring van de openbare orde, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken.

Gebied

Het gebied Binnenstad bestaande uit de volgende buurten is aangewezen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 2:1e van de Algemene plaatselijke verordening Leeuwarden: het Blokhuisplein, de Waag, de grote Kerkbuurt, het Hoeksterend, de Nieuwestad, het Oldehoofsterkerkhof, het Stationsplein en het Zaailand. Begrensd door: Hoeksterend, Bleeklaan, Bote van Bolswertstraat, Alma Tademastraat, een gedeelte van de Emmakade noordzijde, Julianastraat en Spoorstraat, de Spoorrails evenwijdig gelegen aan de Oostergoweg, Hollanderdijk, Wijnhornsterstraat, Van Loonstraat, Stephensonviaduct tot de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen, een denkbeeldige lijn vanaf de spoorlijn naar de Verlaatsbrug, Westerstadgracht, Noorderstadgracht en Verversbrug; de voornoemde straten en grachten behoren ook tot het gebied.

Het aanwijzingsbesluit ligt tijdens kantooruren ter inzage op het Stadskantoor, Oldehoofsterkerkhof 1 te Leeuwarden. Een kaart van het gebied is als bijlage bij dit besluit toegevoegd en maakt hiervan deel uit.

Leeuwarden, 2 maart 2020
De burgemeester van Leeuwarden,
Mr. S. Van Haersma Buma

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van het besluit hiertegen schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift kan worden gestuurd naar de Burgemeester van Leeuwarden, Postbus 21000, 8900 JA Leeuwarden.

Toelichting op besluit aanwijzen Veiligheidsrisicogebied Binnenstad in relatie tot preventief fouilleren 2020

Inleiding

In de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden (APVL) is een artikel opgenomen dat ertoe moeten leiden dat de veiligheid in Leeuwarden wordt vergroot. Dit betreft:

artikel 2:1e veiligheidsrisicogebied/preventief fouilleren

Procedure en bevoegdheden

De aanwijzing van de gebieden voor de uitvoering van maatregelen binnen de APVL is voor wat betreft het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren een bevoegdheid van de burgemeester. Dit betekent dat de burgemeester van Leeuwarden één (of meerdere) gebied(en) kan aanwijzen, waarbinnen acties ten behoeve van de handhaving van de genoemde APVL maatregelen plaatsvinden. Ook is het stellen van een tijdsduur hierbij een vereiste.

Na vaststelling van de gebieden en tijdsduur door de burgemeester van Leeuwarden wordt dit bekendgemaakt via Huis-aan-Huis, het digitale Gemeentebblad en op de website van de Gemeente Leeuwarden en daarmee treedt het besluit in werking.

In de gezagsdriehoek Leeuwarden wordt elk jaar besproken op welke "hotspots" binnen het veiligheidsrisicogebied de fouilleeracties plaatsvinden. De officier van justitie geeft uiteindelijk de zogenaamde "last" of, wanneer en hoe de actie, die door de politie wordt uitgevoerd, plaatsvindt. Deze last of toestemming is gebaseerd op recente informatie van politie, zoals een sfeerrapportage en objectieve incidenten-gegevens.

Wetswijziging preventief fouilleren:

Per 1 juli 2014 is een wetswijziging van kracht die burgemeesters ook nog de mogelijkheid geeft voor maximaal 12 uren een gebied aan te wijzen waar de politie op bevel van de Officier van Justitie preventief op wapens mag fouilleren.

De burgemeester heeft de bevoegdheid om tijdelijk een gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Het besluit geldt ook voor publiek openstaande gebouwen en de daarbij behorende erven, die binnen het gebied liggen.

Om deze bevoegdheid te kunnen inzetten moet het gaan om een plotselinge gebeurtenis of dreigend incident, bijvoorbeeld een stevige vechtpartij bij de uitgang van een discotheek of café of een dreigende confrontatie tussen voetbalhooligans.

Er moet sprake zijn van:

- * een verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan hiervan (vrees bijvoorbeeld op basis van politie informatie);
- * een onvoorziene, spoedeisende situatie

De nieuwe bevoegdheid is bedoeld voor een kortstondige fouilleeractie.

Zowel het besluit van de burgemeester als het bevel van de officier van justitie kan mondeling worden gegeven. Het aanwijzingsbesluit moet dan naderhand, zo spoedig mogelijk, op schrift worden gesteld en voorzien van motivering. Het besluit wordt ook zo spoedig mogelijk bekendgemaakt via de daarvoor geëigende kanalen.

De burgemeester heeft voor het aanwijzen van het gebied overleg met de Officier van Justitie. De aanwijzing mag niet langer duren dan voor de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is. De aanwijzing wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht aan de gemeenteraad. Het kan dus gebeuren dat in Leeuwarden een tijdelijk veiligheidsrisicogebied kan worden aangewezen als er aanleiding toe is.

Ontwikkelingen messenverbod

Uit onderzoek van het Openbaar Ministerie is gebleken dat de wet Wapens en Munitie (WWM) de inzet van het APVL artikel 2:1c, "Messenverbod" overbodig maakt. Ook voorwerpen die kunnen worden aangemerkt als steekwapen kunnen op basis van de WWM ingenomen worden. Dit betreft een landelijk genomen besluit en maatregel.

Toepassing artikel 2:1e van de APVL voor de periode 10 maart 2020 tot 10 maart 2021

Op 6 februari 2020 zijn de resultaten van de in 2019 ingezette maatregelen messenverbod (art. 2:1c APVL) en Veiligheidsrisicogebied (art. 2:1 e APVL), geëvalueerd met politie basisteam Leeuwarden en het Openbaar Ministerie parket Noord Nederland in de gezagsdriehoek Leeuwarden. De driehoek adviseert voor de komende periode:

1. het veiligheidsrisicogebied (vrg) (art. 2:1e APVL) met een jaar te verlengen voor de Binnenstad, zodat preventief fouilleren daar kan plaatsvinden.

De volgende motivering ligt ten grondslag aan dit advies:

Veiligheidsanalyse aangewezen veiligheidsrisicogebied:

Het volgende overzicht toont aan welke wapens door politie in 2019 in beslag zijn genomen (in totaal, binnen en buiten de fouilleeracties):

*

bron: cijfers politie Leeuwarden 2019

In 2019 valt op dat de meeste wapens werden aangetroffen bij 'algemene' incidenten (24), gevolgd door incidenten die een relatie hadden tot de horeca (21). Ook veel incidenten hadden betrekking op verwarde en verslaafde personen (17). Er waren geen incidenten die te relateren zijn aan een evenement. De meeste wapens zijn gevonden in de avond en nachtelijke uren.

In 2019 werden er, evenals in 2018, vijf vuurwapens in het VRG aangetroffen en een imitatievuurwapen. In 2019 is het aantal inbeslagnames van messen en overige steekvoorwerpen afgenomen. De zaken zijn in veel gevallen afgedaan met een mini-proces-verbaal. De meeste overtredingen werden geconstateerd als "bijvangst" naar aanleiding van een fouillering op grond van de Opiumwet of veiligheidsfouillering. De afname van inbeslagnames zou deels verklaard kunnen worden doordat er bij de acties preventief fouilleren minder messen en overige steekvoorwerpen zijn aangetroffen (11 in 2019 en 25 in 2018). In 2019 waren er twee controles, het jaar ervoor drie. Er werd een grote en een kleinere controle gehouden, waarbij er in totaal ook minder voertuigen en personen werden gecontroleerd dan in het voorgaande jaar.

In 2019 werden 2 preventief fouilleeracties gehouden. De resultaten:

* *

De inzet van 29 juni 2019 betrof een kleine actie die tijdens de horeca werd uitgevoerd in de nachtelijke uren. De tweede actie van 14 november 2019 was een grootschalige actie tijdens dag- en avonduren. Controles werden zowel dynamisch te voet als statisch middels voertuigcontrole uitgevoerd op diverse locaties binnen het veiligheidsrisicogebied. Bij de fouilleringacties in 2019 viel opnieuw op dat de meeste gecontroleerde personen vrijwillig meewerkten en positieve feedback gaven over de inzet van het preventief fouilleren.

*) Totaal aangetroffen wapens binnen VRG	2017	2018	2019
Vuurwapens	2	5	5
Imitatie vuurwapen	6	1	
Messen (ook cat. IV)	100	64	44
Overige steekvoorwerpen	15	14	8
Pepperspray	4	1	
Taser	1	-	1
Kruishandboog	-	1	
Ploertendoder	-	1	1
Boksbeugel	-	3	2
Overige voorwerpen cat. IV WWM	-	1	2
*) PF actie 29- 30 juni 2019			
Personen gefouilleerd	62		
Voertuigen gecontroleerd	6		
Aangetroffen	1 steekvoorwerp (mes)		
Aangetroffen (bijvangst)	Meerdere gebruikershoeveelheden softdrugs (speed en XTC)		
Aangehouden verdachten	-		
*) PF actie 14-15 november 2019			
Personen gefouilleerd	230		
Voertuigen gecontroleerd	11		
Aangetroffen	10 steekvoorwerpen (10 messen) 1 patroonhuls		
Aangetroffen (bijvangst)	Meerdere hoeveelheden soft –en harddrugs voor eigen gebruik en voor handel.		
Aangehouden verdachten	4		

In 2018 waren er drie preventieve fouilleeracties op 7 april, 23 juni en 24 november. Toen werden er in totaal 1074 personen gefouilleerd en 200 voertuigen gecontroleerd op de aanwezigheid van wapens of munitie. In totaal werden bij deze acties 25 steekvoorwerpen, 1 stuk inbrekersgereedschap en meerdere gebruikershoeveelheden soft –en harddrugs in beslag genomen.

Incidentenoverzicht 2019

*

De cijfers zijn : afkomstig uit bedrijfsprocessensysteem van de politie Noord-Nederland .

In de bovenstaande tabel zijn alle (gewelds)delicten, inclusief de pogingen daartoe, weergegeven die al dan niet in relatie staan tot (vuur)wapenbezit binnen het aangewezen veiligheidsrisicogebied in 2019.

In de cijfers van de Binnenstad is het aantal incidenten weergegeven die zijn geregistreerd in de binnenstad van Leeuwarden, bestaande uit de gebieden Blokhuisplein,

De Waag, Grote Kerkbuurt, Hoeksterend, Nieuwestad, Oldehoofsterkerkhof, het Stationskwartier en het Zaailand.

• Stijgers

Afgaand op de cijfers in 2019 is de volgende trend waar te nemen voor het gebied Binnenstad: een stijging van incidenten straatroof, bedreiging, zware mishandelingen, en bezit overige wapens.

Straatroof

Het aantal straatroven in zowel de stad Leeuwarden als de Binnenstad is verdubbeld t.o.v. het voorgaande jaar. Er is geen samenhang tussen de zaken aangetoond. Er werden dit jaar een 4-tal straatroven gepleegd in de Binnenstad, waarvan 3 op het Stationsplein

Bedreigingen

Er is geen duidelijke verklaring voor het licht stijgend beeld in de Binnenstad. De stijging van het aantal incidenten in de gehele stad komt voort uit een stijging van de subcategorie stalking (van 32 in 2018 naar 60 in 2019).

Zware mishandelingen

Het totaal aantal mishandelingen laat een opvallende daling zien, maar het aantal incidenten zware mishandelingen laat een stijging zien t.o.v. vorig jaar. Het jaar 2018 laat in de reeks van de afgelopen jaren een sterke daling zien, Trendmatig is de stijging van het aantal incidenten zware mishandeling in 2019 daardoor niet opvallend, maar passend in de trend. Het gaat in twee zaken om het inrijden van een voertuig op personen en verder om fysiek geweld.

Bezit overige wapens

Dit jaar is weer een lichte stijging te zien. In 2018 was er een sterke daling waarneembaar, voornamelijk in de Binnenstad. Trendmatig is dit geen uitzonderlijk beeld.

• Dalers

Afgaand op de cijfers in 2019 is de volgende trend waar te nemen voor het gebied Binnenstad: een daling van het aantal incidenten (poging) moord, doodslag, openlijk geweld tegen personen en eenvoudige mishandelingen.

Moord/doodslag (inclusief pogingen)

Hoewel het beeld in de stad licht is gestegen is er in de Binnenstad een dalend beeld van het aantal pogingen doodslag/moord te zien. Het gaat in de Binnenstad om drie steekpartijen, waarbij het een poging betreft en twee incidenten waarbij daadwerkelijk is gestoken. In een andere zaak is het slachtoffer met een ijzeren staaf op zijn achterhoofd geslagen.

*) Incidenten	Leeuwarden (stad)		Binnenstad			
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1.4.2 Moord/doodslag (incl. pogingen)	32	23	26	10	10	4
F12 Openlijke geweldpleging tegen personen	19	31	18	10	14	6
F11 Openlijke geweldpleging tegen goederen	1	4	2	0	0	1
1.4.7 Overvallen	8	6	3	2	2	0
1.4.6 Straatroven	10	11	22	1	2	4
1.4.4 Bedreiging	288	329	353	58	50	56
F550 Eenvoudige mishandeling	339	372	294	122	129	92
F551 Zware mishandeling	48	35	42	22	7	12
3.1.1 Drugshandel	187	187	186	40	26	30
E38 Drugs- drankoverlast	486	632	518	171	174	181
E 10 Schietpartij (zonder gevolgen)	1	0	1	0	0	0
F70 Vuurwapenbezit	15	18	19	5	2	2
F72 Bezit overige wapens	44	31	52	27	9	16

Openlijke geweldpleging tegen personen

De openlijk geweldzaken laten een opvallend dalend beeld zien in de Binnenstad, maar ook in de gehele stad. Eén zaak vond overdag plaats in een kledingzaak. Verder werd het openlijk geweld, gepleegd in avond en nachtelijke uren

Eenvoudige mishandelingen:

Dalend beeld in de Binnenstad, en ook in de gehele stad. Het grootste aantal incidenten heeft een relatie met horeca en vindt plaats in het uitgaansgebied.

Samenvatting

Op basis van een aantal ernstige incidenten zijn er in 2019 een 2-tal controles preventief fouilleren gepland en uitgevoerd. Er werd een grote en een kleinere controle gehouden. In totaal werden er minder voertuigen en personen gecontroleerd dan in het voorgaande jaar. Dit zou deels de afname van het aantal de aangetroffen messen en overige steekvoorwerpen kunnen verklaren.

Hoewel er minder voertuigen/personen zijn gecontroleerd, zijn er relatief gezien wel meer messen aangetroffen.

In 2019 is de gerichte inzet op overlast gevende personen, zoals verwarden en verslaafden, in de Binnenstad gecontinueerd. Naast voornoemde is er in de meeste gevallen sprake van een relatie met horeca en uitgaan.

Van het totaal aantal geweldsincidenten in de stad Leeuwarden, vindt een kwart tot de helft van deze incidenten plaats in de Binnenstad. Daarnaast valt op dat een aantal geweldincidenten in de directe omgeving van de Binnenstad hebben plaatsgevonden.

Gezien het voorgaande, waaronder het daadwerkelijke gebruik en voorhanden hebben van (vuur)wapens bij een aantal incidenten is het advies is om het controlemiddel preventief fouilleren binnen het veiligheidsrisicogebied situationeel in te kunnen blijven zetten.

Dit levert naast andere maatregelen een bijdrage aan de vermindering en het voorkomen van ongewenst wapenbezit en/of het geweld in de Binnenstad. Bovendien geeft het een sterk signaal af naar de bezoekers van de binnenstad om messen thuis te laten; deze horen niet thuis in het recreatie- en uitgaansgebied. De ervaring leert dat burgers die zijn onderworpen aan een fouilleringsactie, positief zijn over de acties. Ze geven aan dat de actie hun veiligheidsgevoel positief beïnvloedt.

Om deze redenen heeft de gezagsdriehoek Leeuwarden geconcludeerd dat het wenselijk is om de maatregel veiligheidsrisicogebied (ten behoeve van preventief fouilleren) te verlengen voor de periode van 10 maart 2020 tot 10 maart 2021.

De besluiten van de burgemeester worden gepubliceerd.